

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtute
Et Statu Religionis**

Qvo Quid Contineatur, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

IV. Votum Paupertatis scholarium Societatis Iesv, neque illos reddere
dominij incapaces, neque id pugnare vero religionis statui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

modestiam seruandam speciales regulas de modestia B. P. Ignatius reliquit. Quo etiam spectat regula 12. ex communibus quæ decentem in cubando modum præferibit.

VIII.

Quartum medium vitare confortia, siue colloquia feminarum, tam in præsentia per colloquia; quam in absentia per literas. De quo medio sic scripsit Basilus in Const. monast. cap. 4. *Fugienda inprimis sunt nobis cum mulieribus congressiones, & colloquia, &c.* Quem imitatus B. Ignatius in regulis superiorum admonet, vt mulieres inuifere, aut ad eas scribere, nisi in necessitate, aut cum spe magni fructus, & nisi viris valde probatis, aut prudentibus, non permittant. Et in regulis sacerdotum grauissimè admonentur, cum necesse fuerit feminarum confessiones audire, aut ob aliud necessarium pietatis opus feminas inuifere quoad fieri possit in loco omnibus patente vbi ab alijs videri possint, & saltem proprium socium præsentem habeant, quâuis ea quæ secreta esse oportet audire non debeat, & negotium breuiter expediat. Quæ regula vt exactè custodiatur prouidum est in ordinationibus contractis cap. 1. num. 9. & in instructione pro confessorijs cap. 2. & per se prudentissima statim apparet, & antiquis Patribus, & Concilijs est consentanea, vt videre licet apud Gratian. 81. d. cap. volumus. cum sequentibus. Et ex Concil. III. Carthag. cap. 25. Concil. Africano cap. 5. & Concil. Matifcon. l. cap. 3. & ex Clemente I. Epist. I. vbi præcipit, vt nullus clericus, vel monachus solus ad feminas accedat, vel cum eis loquatur. Cuius egregium Augustini exemplum sumitur ex Possidonio in vita eius cap. 6. Eiusque ex parte meminit Gregor. lib. 7. epist. 39. & refertur in cap. legitur. 81. d. Denique D. Hieron. in regula Monachorum ad Eustochium (quam aliqui illius esse non negant, & omnes ex illius sententijs collectam esse fatentur) c. 4. *Matrem (inquit) ita vide ne per illam alias videre cogaris. Et infra: Volo ego te propter has causas non habitare cum matre: & alia quæ optime profequitur, specialiter verò addit inferius, Crebra munuscula, & dulces literulas sanctus amor non habet. Quod sumptum videtur ex epistola 2. ad Nepotianum. Quod etiam prospiciens B. P. N. Ignatius, statuit vt literæ feminarum, quoad fieri possit, caueantur, & in vniuersum ne literæ sine facultate superioris mittantur, aut recipiantur, de qua regula inferius circa votum paupertatis dicemus. Denique huc etiam spectat, quod femina Collegia, aut domus Societatis ingredi permitti non debent, vt statuitur 3. p. Constitut. cap. 14. & in proprijs superiorum regulis. quod quàm sit consentaneum antiquis & nouis Ecclesiæ decretis, ex tractatis in tom. superiori de religione in communi satis constat.*

Vide Corintheam in regula 4. Augustini. Comm. 19. & Ieronimum Trull. lib. 4. cap. 11.

Ad hoc medium spectat ne femina domum Societatis intrent.

IX.

Quintum medium vitare familiaritatem, siue familiaritatem, & singularem, ac humana amicitia, inter iuuenes præsertim, caueatur. Quod in Societate summa diligentia obseruatur, sicut in omni communitate religiosa obseruandum esse docuit Basilus in Alciatensis serm. 1. de abdicatione rerum, post medium. Iuuenis (inquit) siue avaro, siue animo fueris aequalium tuorum consuetudinem defugito, ab illis que te non secus, atque ab ardentissima flamma contine. quod optime, & descendens ad omnia particularia profequitur, ac tandem concludit. *Crede mihi, quoniam fraternè tibi, & ex intimo recessu loquor. Et sermon. 1. de Institut. Monachorum circa finem. Porro (inquit) in huiusmodi consuetudine, neuiquam patitur charitatis lex aliquas coiri seorsum aut amicitias, aut sodalitates. Quod serm. 2. iterum repetit, & in regul. 34. ex fusioribus, amorem hunc vitiosum vocat, & vitium maximè infame. Ac denique in Const. Monach. cap. 30. Charitatem (inquit) habere inter se multum fratres debent, non ita tamen, vt duos, tresque, à cæteris inter se, sodalitatem coeant: quandoquidem hoc non charitas est, sed seditio, & diuisio: & eorum, qui sic*

coeant, improbitatis indicium. Ad huiusce ergo humanas familiaritates vitandas, præter actualem superiorum vigilantiam sunt in Societate regulæ, quæ continuè, ac veluti habitualiter illas impediunt, cuiusmodi est regula 33. inter communes de aperta cubiculi ianua, dum vnus in alterius cubiculum ad colloquendum etiam de licentia superioris intrat, & 34. de non se tangendo, etiam per iocum.

Vltimò inter omnia media, quæ spectant ad opus, vt sic dicam, operatis, efficacissima etiam sunt, quæ virtutem habent ex opere operato, qualia maxime sunt Sacramentum confessionis, & Eucharistia, quæ licet ad omnem gratiam, & virtutem conferant, specialiter tamen ad castitatis obseruationem conferre censentur: confessio quidem, præter sacramentalem, & internam gratiam, propter consilium, & auxilium Confessoris, qui si suo munere bene vtatur, & penitens non obstat, credendum est, Deum speciali auxilio dirigere, & illuminare, vt penitentem in difficultatibus circa obseruationem castitatis occurrentibus superandis adiuuet. Eucharistia verò, quia proprium eius est propter mundissimam Christi carnem, & sanguinem virgines germinare, vt dicitur Zachar. 9. & exponit ibi Hieronymus, & Paschasius lib. de corpore & sanguine Domini cap. 21. Et Laurent. Iulianian. lib. de disciplina Monast. cap. 19. huic Sacramentum specialiter tribuit fomitis mitigationem. Et plures alios reuerti in 3. tom. 3. p. disput. 63. sect. 10. disput. 64. sect. 1. Propter quod dixit Bernard. serm. de coena Domini. *Qui poterit tam sferos motus frangere? quis pruritus vicerit? quis ferre quærit? Confidit, qui in hoc gratia subuenit, & vi securi sitis, sacri Domini Corporis, & sanguinis præstigiis, uesitum habetis. Duo enim illud Sacramentum operatur in nobis, vt videlicet minuat sensum in minimis, & ingratibus tollat omnino consensum. His igitur remedijs etiam vititur Societas, per frequentem vsum horum Sacramentorum, vt constat ex 3. p. Constit. ca. 1. §. 3. & in superioribus lib. 1. cap. 3. num. 4. tactum est, & explicatum quanta diligentia adhibeatur, vt hæc frequentia non minuat, sed augeat potius reuerentiam, & fructum horum Sacramentorum. Atque ita quidem exilissimo tantam animorum puritatem, & castimoniam, quam per Dei gratiam in scholasticis, & operarijs Societatis manifestissimis indicijs cognosci potest, huic potissimum Sacramentum ascribendam esse, quamuis alia etiam remedia, & multum iuuent, & necessaria sint.*

CAPVT IV

Virum votum paupertatis religiosa scholarum Societatis eos reddat incapaces dominij.

Quauis hoc loco tractemus de gradu scholarum, dicemus nihilominus consequenter, omnia quæ circa hoc votum toti Societati communia sunt: nam secluso vno effectu peculiari, quem votum hoc in scholaribus approbatis non habet in his, qui materia paupertatis, & in obligatione, idem paupertatis votum commune est omnibus. Et quauis in quibusdam sit solenne, & in alijs simplex, hoc solum prouenit ex differentia in conditione inclusa, vel absoluta traditione, quæ in superioribus toto, vel absoluta traditione. Non agimus autem nunc de speciali voto, quasi reflexo, quod professi faciunt de conferuando, & tuendo instituto, quoad rigorem paupertatis, nam de hoc infra lib. 6. cap. 6. dicemus. simul cum alijs votis professorum: agimus ergo hic solum de directo paupertatis voto, de quo primo videbimus, quos effectus habeat in personis Societatis.

tatis; deinde de materia eius, & quantum in singulis seu præcipuis partibus eius obliget. Porro autem materia tota, & obligatio voti paupertatis reducitur ad duo capita, scilicet, dominium sub quo comprehenditur omne ius proprium, & vsum; & ideo dicemus prius de priori capite, quod nomine etiam proprietatis significari solet; postea de vso. Circa dominium autem nihil est quod dicamus de gradu professorum, quia illi omnino sunt incapaces dominii, idemque est de coadiutoribus formatis, qui quoad hoc æquiparantur professoris, & utriusque eisdem obligationibus tenentur in hac parte, & per eadem iura regulandi sunt, quibus alij religioni professi aliarum religionum, exceptis his quæ infra dicemus capite 6. & 7. de vso, & de domibus professoris. Solum ergo de scholaribus, sub quibus comprehendimus omnes, qui post biennium solum vota simplicia emisissent, superest proposita questio. Cuius difficultas tota est in posteriore parte tituli: nam quæ in priore inuoluitur, cum pendeat ex iure positio, & ex intentione vouentium difficultatem non habet, ut iam videbimus.

Primò ergo certum est huiusmodi personas non fieri inhábiles ad dominium, & proprietatem bonorum temporalium vel retinendam, vel de nouo acquirendam. Probat, quia nullo iure positio redduntur inhábiles: ostensum autem in tom. super. est, huiusmodi impedimenta irritantia, seu inhábilitates sine adminiculo iuris non contrahit; quin potius hoc ipsum declarauit Gregor. XIII. expressè in Constitutione, *Ascendente Domino*, dicens, *Licet qui quoad gradus professorum, & coadiutorum formatum non dum p. tuerentur, bonorum iuramentis, et quæ dominium, cum ad eas ob iustas causas, tum etiam, ut maiorem Societas habeat libetatem, illos, si opus fuerit cum minori offensione dimittendi ad tempus Generalis Præpositi iudicio præscribendum valeant retinere, &c.* Per quæ verba non condidit Gregorius nouum ius, sed declarauit antiquum. Nam licet in prioribus Bullis hoc non fuisset tam expressè declaratum, tamen eo ipso, quod hæc vota scholarium solum admitterentur, ut simplicia, eisque in nulla Pontificum Bulla talis effectus adiungitur, illis non conuenit, quia iure communi, solum votum solenne paupertatis habet adiunctum hunc effectum. Vnde in eadem constitutione, cum de Coadiutoribus formatis, quorum vota etiam simplicia sunt, dicitur, esse omnis hæreditariæ successione incapaces, nihilque omnino proprii habere posse, additur, *luxta eandem constitutionem*, scilicet, Societatis, quia scilicet ex iure communi, votum eorum non poterat hunc effectum habere, cum solenne non sit. Igitur iuxta peculiare ius Societatis in constitutionibus à sede Apostolica approbatis contentum, de huiusmodi effectu iudicandum est. In 4. autem p. Constit. c. 4. littera E, sic declaratur. *Hæc consuetudo facit, ut quamuis paupertatis votum emissum, bona tamen temporalia haberi possint ad certum usque tempus, quod superiori intra probationis spatium videbitur.* Vbi probationis nomine intelligitur totum tempus, donec scholares approbati ad vltimum gradum professorum, vel Coadiutorum formatum dimittantur; proximè enim dictum fuerat scholares cum approbantur, simul admitti, & ad suum gradum, & ad probationem ad vltiorem gradum. Et ita tacite exponitur tempus probationis, de quo sermo est in Exam. cap. 4. §. 2. & 5. ubi dicitur, omnes professos, & Coadiutores formatos Societatis debere actu relinquere omnia priusquam ad illos gradus admittantur, reliquos vero omnes qui in probatione versantur cum primùm superiori visum fuerit, quod etiam in 3. p. c. 1. §. 7. & p. 6. cap. 2. §. 11. littera H.

II. Hinc secundò certum est, hoc votum paupertatis nihil obstat, quominus proprietates, & dominium Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

II. Prima obligatio.

Probatur primo per medium negativum.

Secundò, auctoritate positua.

Probatio in societate non semper valet negativum.

III.

Secunda obligatio.

Probatur auctoritate & ratione prima.

Secundò.

Tacite obligationi occurrunt.

Obligatio scholarium ad dispositionem, est ex voto paupertatis.

IV.

In hoc voto interest inter retinendum antiquum dominium, & nouum acquirendum.

Ex quo obiter inferri, ac notari oportebit, quævis hoc votum paupertatis non faciat incapacem dominij, tam acquirendi, quam retinendi; neque omnino prohibere, ut vtrumque licet fieri possit, intercedere nihilominus differentiam inter retentionem, & acquisitionem dominij, quod retentio dominij illarum rerum, quæ ante emissum tale votum possidebantur, est licita, eo ipso quod non prohibetur, seu eo ipso quod non præcipitur abdicatio, ut ex supradictis patet; quia votum sub eo modo fit, & non aliter. Vt autem acquisitio noui dominij licita sit, non semper sufficit conditio huiusmodi, seu non prohibitio, sed oportebit, ut auctoritate, & voluntate superioris acquiratur. Ratio est, quia licet votum non obliget absolute ad habendum proprium, obligat nihilominus ad non vtendum aliqua re, ut propria, ut constat ex Exam. c. 4. & 3. p. c. 1. §. 7. *Doceantur omnes, quod nulla re tanquam propria vti debeant, &c.* At verò propria auctoritate, & voluntate, & infcio superiore nouum dominium alicuius rei acceptare est magna proprietatis, & vsum rei, ut propria; ergo est tali voto contraria. Et ita clarè cernitur differentia inter retentionem, & acquisitionem dominij; nam ad retinendum dominium, acquisitum ante votum, non est necessarius positius actus, vel vsum rei, sed sufficit carentia actus alienandi, seu donandi, & ideo sufficit etiam, quod talis actus non iubeatur. Ad acquirendum autem nouum dominium requiritur nouus actus per se contrarius paupertati, nisi fiat cum dependentia à superiore, quæ non seruatur per

q9

solam

Solum negationem specialis prohibitionis, & ideo requiritur ut positum ab ipso concedatur. Atque ita intelligendum etiam est, quod in 6. p. Confl. c. 2. § 11. dicitur, *ut nihil proprium domini teneat, ut nec foris apud alios possit.* Quod in declaratione absolute intelligendum dicitur de professis, & Coadiutoribus formatis: nam de aliis solum intelligitur quoad illas res, quæ in presenti subsunt eorum dispositioni: *nihil enim horum habere debent, nisi confuso & approbatione superiore.* Et hinc etiam fit, ut si aliquas res apud se retineant ex his quarum ante ingressum dominium habebant, illarum etiam vsum, vel possessionem occulte, aut propria auctoritate retinere non possint, quia iam uterentur illis rebus ut propriis; & hoc etiam in prædicta declaratione significatur, quæ Societatis iura, quia circa materiam voti sunt, grauius obligant, quamuis de se aliis grauius non obligarent.

V.
Obiectio bipartita contra doctrinam præcedentem

Sed obici potest, quia dupliciter potest acquiri de nouo alicuius rei dominium. Primum quasi ab intrinseco, ex vi prioris dominij, seu iuris, quod ante votum possidebatur, & retentum postea fuit, sic acquiruntur fructus provenientes ex propria re fructifera, vel beneficio, &c. Item sic acquiruntur bona paterna ratione iuris hereditarij, quod ex vi huius voti non statim amittitur donec renuntietur iubente superiore: & idem est de aliis iuribus. Et declaratur 3. p. Confl. c. 1. lit. F. Alio modo acquiri potest proprium, per extrinsecam aduentitiam donationem pecuniæ, vel alterius rei similis. Ad priorem autem modum acquirendi dominium, non videtur requiri positua facultas superioris; nam veluti naturali consequentia acquiruntur. Ad posteriorem tamen sufficiens non videtur, imò nec dari posse ab ipso superiore, quia harum rerum, quæ subsunt actuali dispositioni, & vsui religiosorum, nullus debet habere proprium, ut dicitur in præd. c. 2. 6. p. Confl.

VI.
Diluitur pars prior.

Respondeo ad priorem partem, aliquando quidem acquiri nouum dominium rerum, seu fructuum sine noua acceptatione ipsius domini, per solum nouam rei existentiam, & tunc clarum est non esse necessariam posituam facultatem à Superiore concessam, quia iure ipso data est. Cum enim ius Societatis concedat, seu permittat scholaribus dominium antiquorum bonorum, consequenter conceditur, ut si illa immobilia sint, & fructifera, successu temporis dominium illud crescat, & extendatur ad fructus, & alias res similes, quamuis illas, ut proprias habere nunquam liceat. Aliquando verò tale est dominium, ut licet ex vi aliquis antiqui iuris acquiratur, nihilominus necessaria sit noua voluntas, & acceptatio, sicut est paternæ hereditatis aditio, seu successio, & tunc censo, necessariam esse superioris scientiam, & facultatem, ut actus recte, & secundum votum paupertatis fiat propter rationem in num. 4. factam. Imò licet talis actus aliter factus validus sit, quia nullo iure irritatur, non tantum erit ita firmus, quin à superiore irritari possit, propter generalem dependentiam voluntatis religiosi à suo superiore. Ad alteram partem negatur facultatem illam, aut sufficientem non esse, aut à superiore dari non posse: nihil enim obstat, cum hoc non repugnet capacitati, aut voto talis personæ; neque etiam obstat illa constitutio, cum intelligi debeat cum distributione accommodata, de quibuscumque scilicet absolute de aliis cum illo addito, *sine voluntate superiorum.* Itaque licet hæc facultas ordinariè dari non debeat, tamen intercedente rationabili causa, licet, & valide concedi potest, præsertim quando ordinatur ad aliquam peculiarem, & personalem commoditatem, extra communem vsum earum rerum, quæ in religione conceduntur, cuiusmodi esset sacra aliqua imago,

Diluitur pars posterior.

vel reliquarium, ut vocant, aut interior vestis corpori necessaria, &c. quarum proprietates nulla ratione permittenda est, nec etiam curiositas, ut in instructione ad renouationem spiritus laici inculcatur, & in ordinationibus contractis cap. 4. num. 14. Neque prædicta facultas repugnat prædicto voto paupertatis, cum quia licet sit ad acquirendam proprietatem illius rei, non tamen ad vtendum illa ut propria; tum etiam, quia illud dominium semper est pendens à voluntate superioris, à quo potest semper reuocari: argumeto eorum, quæ tradit Nauar. confl. 1. 4. de statu monachorum, quod incipit, Generalis Ordinis eremitarum n. 7. & sequentibus. Videri etiam potest Basilium de Ponçe p. 1. variarum in quæst. 9.

Ex his igitur oritur difficultas ultimo loco posita in titulo quæstionis, quomodo scilicet hæc limitatio voti paupertatis, non repugnet statui religionis. Potest autem hæc difficultas oriri vel ex sola capacitate dominij, vel ex non absoluta prohibitione. Et quoad priorem partem ratio dubitandi esse potest, quia incapacitas dominij est de intrinseca ratione illius status, quia religiosus est ciuilitate mortuus: ergo repugnat illi posse habere actionem aliquam ciuilem; ergo & esse capax dominij, unde de Abbate Arsenio refertur in vita eius cap. 9. apud Surium tom. 4. ex Simeone Metaphrasæ Arcadium Imperatorem dono ad eum misisse omnia vestigia Ægypti, ut per eum pauperibus & sacris monasteriis distribuere, ipsum autem respondisse, *Pecunia distribuitur nequaquam ad me pertinet, qui iam sum mundo mortuus: mortuus vero nullus est actio.* Et c. 25. refertur, Senatorem quandam illum instituisse hæredem copiosæ hereditatis, ipsum autem respondisse, *Ego prius mortuus sum quam illi, scilicet ego me hæredem institui, & ita remisisse eum, qui testamentum adduxerat, nihil accipiens.* Accedit, quod religiosus in eo comparatur seruo, quod non est capax dominij, ut ex Innocentio & communis sententia annotauit Nauar. Commentar. 2. de regul. n. 4. & confl. 1. 4. de statu Monach. n. 8.

Hoc verò membrum facile expeditur, iam enim in tom. super. ostensum est, huiusmodi incapacitatem non esse de substantia religionis status. Primum quidem, quia votum solenne non est de essentia status religiosi: votum autem simplex non affert secum necessariò illam incapacitatem. Secundò, quia tota paupertas necessaria ad perfectionem est in potestate voluntatis eius, qui eam paupertatem amplecti vult. Reddere autem se incapacem dominij, non semper est in hominis potestate quantumcunque velit, quia hoc pendet ex lege, ut supra eodem tom. visum est; ergo non est per se necessaria illa incapacitas ad statum perfectionis. Tertio est ratio à priori, quia illa capacitas nihil obstat perfectioni, si nunquam reducatur in actum cum libera facultate, ut à fortiori patebit ex puncto sequenti.

Neque obstat, quod religiosus dicatur mortuus mundo; nam id si loquamur in iure interno, vitiā dicam, & in ordine ad perfectionem magis consistit in affectu, & in renuntiatione eius cum effectibus, quod principaliter fit per votum obedientie concurrentibus aliis, quam in carentia facultatis, seu capacitatis legalis, ad bona externa, vel alios actus similes, quamuis in ordine ad forum externum frequenter dicatur religiosus ciuilitate mortuus, propter dictos effectus legales. Arsenius autem in huiusmodi citata, in priori sensu videtur loquens, quia eo tempore, hoc est, ante quadringentesimum Christi annum, fortasse nondum erant instituta leges Ecclesiasticæ, circa statum religiosorum, vel saltem id nullo sufficienti signo constaret, ut in tom. super. tractatum est. Quod etiam ex facto ipso con-

ciliare possumus, nam acceptare vestigalia, vt inter pauperes, & monasteria distribuerentur, non erat actus domini, & quantumcunque esset incapax illius, potuisset illud munus accipere, sicut nunc multi religiosi interdum illud exercent sanctè & piè acceptando dispensationem alienorum bonorum. Arsenius autem noluit illud munus accipere, quia non erat consentaneum suo statui, & quo ad omnia, quæ ad illud spectabant, se mortuum reputabat, vel etiam quia non erat sui iuris, sed alterius: sic enim dixit, mortui non esse actionem: non enim loquebatur de actione ciuili, quæ ibi necessaria non erat, sed, vel de quacunque actione exteriori dissona suo statui, vel fortasse melius de actione, quæ quis dicitur se agere, seu mouere: quia religiosus semper ab alio moueri debet. Idem manifestus est in alio exemplo: tum quia verisimile est senatorem virum non ignorasse, an monachus esset inhabilis, vt hæres institueretur, & ita factum illud indicat eo tempore ius illud nondum fuisse institutum. Tum etiam, quia potius si Arsenius fuisset incapax, non debuisset repudiare hæreditatem, quia non ad ipsum, sed ad monasterium pertinuisset, sicut nunc contingeret, iuxta Auctent. ingressi. C. de sacrosanct. Eccl. ergo illo facto magis ostenditur voluntas repudiandi omnia, vel ad summum obligatio, quam incapacitas, atque ita propter affectum, vel obligationem vocasse se mortuum, non propter incapacitatem. Sic autem omnes de Societate, etiam scholares, verè debent esse mundo mortui. Vnde in Examine ca. 4. §. 7. de vnoquoque religioso Societatis dicitur, debere omnia relinquere, vt qui mundo & proprio amori mortuus, soli Christo Domino nostro viuuit. Et in 6. p. Constit. c. 1. dicitur, *Sibi quisq; persuadens, quod quis sub obedientia viuunt, se ferri ac regi à diuina prouidentia, per superiores suos finire debent, perinde ac si cadaver essent, quod quoquoque sus ferri, & quocumq; ratione tractari possint.* Et eadem ratione non obstat, quod religiosus seruo compararetur: tum quia illa comparatio maximè fit ratione voti obedientiæ, & non fit propter similitudinem eiusdem rationis, sed propter quandam proportionem, vt supra citato tom. dixi, & ideo non oportet similitudinem tenere in omnib. Tum propterea, quia seruus etiam, de licentia domini potest habere aliquid proprium, quod multo minus repugnabit si illud permittatur habere dependens semper quasi in conseruari, seu in vsu à voluntate Domini.

X. Maior ergo difficultas est in alio membro; nam licet retinere, quasi in actu primo capacitatem domini, non fit contra substantiam religiosi status, tamen maximè videtur huic repugnare, quod liceat hanc potestatem in actum secundum reducere, retinendo, vel acquirendo dominium. Primo, quia licet capacitas non pendeat ex voluntate, tamen actus nihil habendi in voluntate positus est, non enim sumus actu Domini, nisi volendo: ad perfectionem autem necessaria est talis voluntas, quæ habeat effectum, iuxta illud, Luc. 14. *Nisi quis renuntiet omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.* Et ratio est, quia paupertas in tantum confert ad perfectionem, in quantum tollit externam curam, & sollicitudinem temporalium rerum, & occasiones distractionum, & negotiorum secularium, quas solent habere coniunctas. Hæc autem omnia sequuntur ex proprietate & dominio, quidquid sit de capacitate, ergo saltem necessarium est ad hunc statum ita omnia relinquere, vt non liceat aliquid proprium retinere, aut acquirere. Denique hoc maximè confirmare videntur illa verba Innocentij III. in cap. *cum ad monasterium*. de statu monach. *Abdicatio proprietatis sicut custodia castitatis ad id est annexa regula monachali, vt con-* Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

tra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere. Vnde nihil frequentius est in iure, & interpretibus eius, quam proprietatem repugnare statui religioso, vt patet ex cap. *monachi*. & cap. *super quodam*. de statu monach. & multa de eadem re diximus in to. super.

Nihilominus certissimum est, hoc votum paupertatis scholarium Societatis, quale à nobis declaratum est, esse sufficientissimum ad verum statum religiosum constituendum, imò & acquirenda perfectioni nihil obstat in tali statu. Quod quidem autoritate sufficienter confirmatur, definitione Gregorij XIII. qui vtrumque de illo voto declarauit: scilicet & non obligare ad relinquendum statim omne dominium, & nihilominus esse sufficiens, vt cum alijs votis verum, ac proprium religiosum constituat. Imò quod maius est Pius V. antea declarauerat esse sufficiens ad constituendum, non solum verum pauperem Evangelicum, sed etiam mendicantem. Nam in Bulla, *Dum indeffissa*, de tota Societate, & de singulis eius personis declarauit, *Verè, & non fidei* religiosos mendicantes fuisse, esse, & fore. Explicauerat autem paulo antea se loqui de Societate, vt domos & Collegia complectitur: vnde non est dubium, quin sub illis verbis scholares approbato comprehendat: Oportet autem, vt ratione, similitudine, & exemplis veritatem hanc comprobemus. Et ratio quidem applicari hic potest illa, quæ sæpe in superioribus vñ sumus; quia scilicet, paupertas non habet certam, & definitam mensuram pro omnibus religionibus, seu religiosis statibus, sed vnicuique applicatur iuxta proportionem finis sibi propositi, vt annotauit Dñus Thom. opuscul. 17. cap. 15. & 16. & sumi potest ex eodem, obseruatque ibi Conrad. 1.2. quæstione 108. artic. 4. & ex 2.2. quæstione 186. artic. 6. & 7. & Couarr. in 4. Decret. part. 2. cap. 3. §. 1. num. 18. vbi inter alia ait, non esse contra substantiam religionis vouere paupertatem limitatam, licet possit esse contra substantiam voti, attenda qualitate religionis, quam quis proficitur. Cum enim paupertas solum sit instrumentum perfectionis, illa in vnaqueque religione sufficit ad substantiam religiosi status, quæ fuerit necessaria, & sufficiens ad perfectum finem in tali religione intentum. Quauis enim in omnibus religionibus detur essentia religionis; nihilominus aliquid potest pertinere ad essentiam vnius, quod non pertineat ad essentiam alterius. Quod significauit Concil. Trident. sessio. 25. cap. 1. de regular. in illis verbis, *Quæ ad suæ professionis perfectionem, vt obedientia, paupertatis, & castitatis, &c. ad eorum respectum essentiam, &c. pertinentia fideliter obseruent.* Ergo quauis abdicatio omnis proprietatis statim, & sine vlla conditione pertineat ad substantiam alicuius status religiosi, non propterea necessesse est, vt sit de substantia omnis huiusmodi status. In Societate autem nostra autoritate Summorum Pontificum declaratum est ad finem eius sufficere pro gradu scholarium illud genus paupertatis, & illa constituta est, vt substantialis, in tali gradu religiosi status, & re vera est sufficiens ad perfectionem acquirendam: ergo votum eius erit etiam sufficiens ad constituendum religiosum statum.

Dicere verò potest aliquis. Hoc discursu probari hunc statum esse quidem religiosum, sed tamen valde imperfectum, saltem ex hoc capite, sicut in superiori tomo dicebamus militares religiosos, qui solum vouent castitatem coniugalem, esse veros religiosos: nemo tamen negabit statum illum quoad eam partem esse valde imperfectum. Ad hanc ergo obiectionem refellendam, prohandum vterius est illud votum esse sufficientissimum ad omnem perfectionem, quæ in religioso statu, quæ-

XI. Certatissimo.

Probatum autoritate Pontific. Gregor. XIII.

Probatum ratione.

XII.

Obiectio contra proximum rationem.

Dissoluitur suadendo posteriori pars potest resolutionis.

tenuis est schola perfectionis acquirendæ desiderari potest. Diximus enim in lib. 1. cap. 2. quod semper præ oculis habendum est integrum Societatis institutum eminenti quadam ratione continere, & statum perfectionis acquirere & communicandæ. Fatentur ergo adhuc posteriorem gradum, seu statum necessarium, vel valde conueniens esse intralitudinem status religiosi carere omni dominio, & proprietate. Vnde consequenter admittimus scholares Societatis nondum peruenisse ad illum gradum: nihilominus tamen dicimus dominium, vel proprietatem bonorum, si usus rei non sit tanquam propriæ, sed, (quod perinde est) si illud dominium non sit liberum quoad usum, vel administrationem, imo nec quoad durationem, sed quoad hæc omnia pendeat ex voluntate Prælati, nihil omnino obitare acquirendæ perfectioni, & ideo nihil etiam minuere statum perfectionis requirendæ; sed hoc non obstante posse esse perfectissimam, si ex fine, & aliis mediis nihil illi desit. Probatur, quia paupertas in tantum confert acquirendæ perfectioni, in quantum tollit curam, & sollicitudinem rerum humanarum, & vitæ occasiones & pericula quæ ex hac cura oriri solent: ac denique quia confert, ut minuatur affectus rerum temporalium, & transferatur ad spirituales: sed hæc omnia efficit perfecte dictum votum paupertatis, & e contrario nihil eis obstat illa retentio dominij, quæ tale votum permittit: ergo talis paupertas non solum sufficit ad statum religiosum, quatenus est status perfectionis acquirendæ, sed etiam ad omnem excellentiā, & perfectionem eius. Maior certissima est ex doctrina D. Tho. citata quæ 186 art. 3. quæ in toto super declarata est. Minor patet, quia administratio talium bonorum, & usus eorum ut proprium non manet in voluntate talis religiosi, sed sui superioris? ergo per se nullam sollicitudinem, neque occasionem, aut periculum afferre possunt subdito, si votum suum, sicut tenetur, obseruet: ergo illud dominium nihil potest perfectioni acquirendæ obstat. Confirmatur primo, quia hac ratione dominium, quod est in communitate aliqua religiosa, non minuit perfectionem singulorum, quia non generat in eis sollicitudinem, aut curam particularem, eo quod neque administratio ad eos pertinet, neque etiam usus, nisi quatenus a superiore conceditur, ut docuit D. Thom. 2. 2. quæst. 188. art. 7. Sed prædictum dominium particulare omnino dependens a voluntate Superioris, similiter non impedit, ut declaratum est: neque ex se inducit inordinatum amorem temporalem, cum ratione voti supponat hominem paratum ad relinquendum illud quoties superior præscripserit: ergo eadem ratione non impedit, neque minuit perfectionem. Confirmatur secundo, quia illud dominium est veluti materialiter, ut sic dicam in tali persona, seu ita ligatum per votum, ut non habeat vim aliquid agendi. quod adeo verum est, ut in regulis Prouincialis Societatis cap. 10. in fine dicatur. *Etiam si quibusdam ad tempus proprietates bonorum temporalium permittatur, usum tamen eorum ad propriam utilitatem nulli esse concedendum.* Cur ergo talis proprietates perfectionem impedit? Omne enim impedimentum ex actione aliqua, ut est usus, administratio, &c. provenit. Quocirca optime hic approbatur potest illud Apostoli 1. ad Corinth. 7. *Reliquum est, ut qui habent, tanquam non habentes sint, & qui viuunt hoc mundo, tanquam non viuunt.* Hoc enim consilium non solum in affectu, sed etiam in effectu implent, qui ita aliquid habent, ut ratione voti illo uti non valeant, nec frui, nec retinere, nisi quatenus ab alio conceditur.

XIII.

Quod vltius declaratur ex eplo vxoris, de qua in particulari loquebatur Paulus in citatis verbis, dicens: *Qui habent vxores tanquam non habentes sint.*

Quod dictum licet ad omnes coniugatos respiciat magis affectum, quam effectum, proprie omnino, & in effectu verificatur in coniugato, qui post consummatum matrimonium in viuent vxore delegitima licentia eius religionem proficitur, in illo enim vinculum matrimonij integrum manet, & ita quoad proprietatem, & radicale dominium vxorem habet. (Vnde & si contra votum ad illam accederet, non tamen accederet ad non suam, nec proinde sextum præceptum violaret) tamen ita habet, ac si non habeat, quia illa licet uti non potest, ideoque nihil perfectioni obstat talis modus proprietatis, quia est ibi quasi materialiter tantum, seu ligata per professionem, cur ergo in dominio temporalium bonorum illo modo ligato, non poterit idem cum proportionem intelligi. Vnde recte dixit Theodoricus quidam Colonienfis Cancellarius, tractatu de peculio religiosorum c. 7. quem refert Carthusianus tom. 2. oper. minorum opuscul. de reformat. claustralium art. 16. *Magis nocere religio vsui pauperis sine proprietate, quam proprietatem sine vsu.*

Vltimo afferre possumus ex antiquitate exempla, quibus ostendamus veros, & perfectos religiosos habuisse aliquid proprium. Nam Hieron. in vita Malchi, de illo refert rediisse in patriam, ut bona sua a matre defuncta relicta distribueret, & addit partem monasterio, partem pauperibus dedisse, partem vero sibi reseruasse. Et in epist. 26. ad Pammachium in fine, ubi refert, cum in Bethleem monasterium edificasset, & tot ad eum confluerent monachi, ut vires sufficerent ad opus sustinendum, Compulsum fuisse, ait Paulinum ad patriam mittere, ut sumptus villulas, quæ barbarorum spigerant manus, & paruum communium census vendere, &c. Ex quibus verbis intelligimus Hieronymum illo tempore nondum reliquisse suorum bonorum proprietatem & usum, cum tamen ipse iam esset perfectissimè pauper, ut ex toto discursu illius epistolæ intelligi potest. Et similia exempla sumi possunt ex hisque de antiquis monachis referuntur in vitis Patrum, & aliqua indicamus tom. præcedent. tractando de paupertate religiosa in genere, & infra in cap. sequent. numero 4. locum Basilij ad hoc confirmandum expendemus. Quod si quis forte dicat Sanctos illos pro illo tempore, vel statu habuisse paupertatem in affectu, non vero in actu, quod sufficit quidem ad perfectionem acquirendam, imò hoc tantum pertinere directè ad perfectionem, docuisse D. Thom. 2. 2. quæst. 184. art. 3. ad 1. non tamen sufficere ad statum perfectionis, præsertim acquirendæ. Contra hoc est, quia hinc sequitur Hieronymum, (& idem, est de similibus) eo tempore non fuisse in statu perfectionis, quod non video qua probabilitate, aut veritatis coniectura dici possit. Deinde D. Thom. in eodem loco docet, Episcopis satis esse ad statum perfectionis paupertatem in præparatione animi, qua diuitias ita contemnunt, ut parati sint illas expendere vel amittere propter gloriam Dei, & utilitatem proximorum; ergo etiam illi Sancti potuerunt esse in statu perfectionis acquirendæ, & postea etiam acquirere, etiam si actu nondum proprietatem suorum bonorum omnium reliquissent; quia iam, & affectu, & (ut credendum est) voto, & obligatione cum effectu illa reliquerant; quanuis fortasse expectarent commo dum tempus illam obligationem exequendi. Ita ergo in his religiosis Societatis contingit, in quibus oportunitas exequendi votum, & obligationem actu relinquendi omnia, non est alia, nisi voluntas Prælati locum Dei tenentis, qua nulla potest esse magis consentanea perfectioni.

Ex his ergo satis responsum est rationi dubitanti in principio positi. Non enim deest huiusmodi religiosi affectus relinquendi omnia, imò neque obli-

Ad consi.
vid. ex cap.
cum ad me-
nast. prima
responsio.

obligatio exequendi talem effectum: sed modus, & tempus habet certam determinationem omnino non pendente ab eorum voluntate, sed suorum superiorum, quod nihil perfectionem impedit, aut minuit, quia, ut ostensum est, proprietas, vel dominium sic retentum ad tempus propter finem pertinentem ad bonum commune talis religionis, ut indicavit Greg. XIII. in prædicta constitutione, & cum prædicta dependentia nihil impedit perfectionem conquirendam. Ad caput autem cum ad monasterium, variæ dantur expositiones. Communius autem recepta est, Pontificem loqui in sensu composito, id est, non posse Pontificem dispensare cum monacho manente monacho, ut proprium habeat, vel ut violet castitatem, quia non potest facere, ut aliquis habeat votum, & agat contra illud, ut com. super. visum est. Sed quia in hoc sensu videtur maxime procedere obiectio, ideo aduerto primo Pontificem non loqui de religioso statu absolute, sed de monacho, ac monachatu; verba enim sunt, *Ado est annexa regula monachali: & prius. Nec assistet Abbas, quod super habenda proprietate possit cum aliquo monachorum dispensare.* Facile autem dabimus abdicationem omnis proprietatis, esse essentialiter annexam statui monachali: nam ex vi suæ regulæ tale votum postulat. Et in hoc sensu admitti etiam potest, quod dixit Richard. in 4. d. 3. art. 9. quæst. 1. ad 4. & ex illo Angles in 2. p. quæst. de dominio, art. 1. difficult. 3. Si Papa alicui monacho concedat, ut habeat dominium, illum iam non futurum monachum; quia licet Papa possit facere de monacho, non monachum, non tamen potest facere, ut habeat proprium, quia proprietatis abdicatione est de essentia monachi. Quod magis declaravit Nauar. Commen. 2. de regul. num. 15. ad 3. non posse Papam facere, ut regularis fiat verus dominus alicuius rei pecuniariæ stante voto paupertatis solenni. Vbi expendenda est illa adiectio ultima (*solum*) quia de ratione talis voti est, quod omnino obliget ad non habendum proprium, imò ut reddat incapacem ad illud, ideòque repugnantiam inuoluit, ut durate hoc votum liceat agere contra illud: & ideo fortasse visum est Pontificem in illo textu illis verbis, *Ut contra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere.*

XVI.
Secundo ad Pontificem formaliter potius quam materialiter (ut sic dicam) loqui ibi de proprietate, quæ præter dominium includit etiam usum rei, ut propriæ, imò reuera magis loquitur de hoc usu, quæ de radicali dominio; loquitur enim contra Prelatum, qui putat se posse concedere subito bonorum proprietatem, & fortasse illam concedebat, clarum est enim non potuisse verum dominium concedere cuius monachus non est capax. Neque ad religiosos quidquam interest hoc habere dominium, dummodo re possent uti propria. De hoc ergo negat Pontifex posse à Prelato cedere, vel etiam à seipso, quod facile admittere possumus, non solum respectu monachi, sed etiam respectu cuiuscunque veri religiosi, quando in eo statu durat, quia non potest cum eo dispensari, ut habeat usum alicuius rei, omnino independentem à superioris voluntate, saltem ipsius Summi Pontificis, ita ut possit illam alienare, consumere, expendere, &c. omnino liberè, nec possit arbitratu superioris tali usu, vel administratione priuari. Quomodo dixit Dñus Thomas 2. 2. quæstione 185. articulo 8. religiosum factum Episcopum, teneri voto paupertatis. Et ad 3. ait, non posse habere proprium, nec condere testamentum: quod si ex concessione Papæ id faciat (inquit) non ex proprio intelligendus est facere, sed autoritate Papæ, administrando bona, etiam quoad dispensationem illorum post mortem suam. Et quæst. 186. articulo 8. ad 3. simili proportionem ait non posse Papam dispensare cum religioso in voto obedientia, Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

quia non potest illum à sua obedientia eximere. Ratio autem ex dictis, est facilis, quia non solum votum solenne, sed etiam votum simplex paupertatis, si sit integrum & perfectum ex parte materiæ priuat usui rei, ut propriæ. Hoc autem votum est de necessitate status religiosi, ut probant obiectioes prius factæ, & à contrario sensu patet etiam ex his, quibus ostendimus solum votum non vtiendi aliqua re ut propria non sufficere ad verum statum religiosum; nam illa probant saltem hoc esse necessarium, & Pontificem non posse hanc obligationem separare à perfecto statu religioso: quod si obligationem non separat, profectò nec licentiam potest dare agendi contra illam, cum sit obligatio naturalis, & diuini iuris. Præterquam quod nulla causa rationalis esse potest, ad talem dispensationem concedendam, quia quæcunque fingatur, illi satisfieri poterit per usum vel administrationem dependentem à voluntate Superioris, saltem Pontificis; ergo usus rei, ut propriæ, nunquam potest honestari respectu religiosi habentis contrarium votum. Quod si talis dispensatio honesta esse non potest, neque etiam valida esse poterit: quia illa est dispensatio in voto, quæ si sit iniusta, est etiam inualida, ut supra de voto in genere dictum est. Et ita etiam intellexerunt textum illum Innocentij Panormit. & alij Canonistæ, ut com. super. visum est tractando de dispensatione in voto solenni castitatis.

Ultimò ex abundanti concedo non posse esse statum religiosum satis perfectum, sine voto abdicationis omnia, etiam sine proprietate, & dominio, nec posse dispensari cum religioso, quod agat contra hoc votum; quæ duo ad summum colligi possunt ex dicto textu: neutrum autem eorum repugnat huic Societati scholarium Societatis. Primum horum constat: quia etiam si scholares vellent omnem rerum proprietatem, ac dominium à se abdicare. In quo est animaduertendum, eos qui in Societate recipiuntur etiam ad nouitiatum (nec dum ad vota post biennium) non solum debere se exuere omnino bonorum, si quæ habent, ad ministrationem, ut nouissimè statutum fuit in 7. Congreg. Canon. 17. num. 1. sed etiam promittere relicturos se omnia bona, post vnum ab ingressu absolutum annum, quandoque eis iniunctum fuerit in reliquo temporis probationis, ut statuitur in Examine cap. 4. §. 2. 3. & 5. & 3. p. Constit. cap. 1. & scæpe alias, quæ promissio licet non sit proprium votum, non est etiam solum positum, sed simplex promissio subintellecta conditione, *Si perseverauerint, & superior intulerit*, ut dicitur in 3. Congregat. generali Societ. can. 1. Et ita esse declarandum nouitio, ordinatur in regulis Magistri nouitiorum ca. 2. num. 19.

Quod si quis dicat, inutilem & inefficacem esse talem promissionem, cum semper sit liberum non perseverare. Respondeo, imò habere gratias effectus, qui requirunt animum satis paratum ad perfectionem, satisq; liberalem erga Deum. Declaratur, quia sine tali promissione, etiam si quis perseverare vellet, non posset obligari ad relinquenda omnia, donec biennio impleto admitteretur ad vota Societatis: nunc autem si perseverare vult, obligari potest ex vi illius promissionis: satis autem grauis effectus est posse constitui in hoc discrimine, vel relinquendi religionem, vel abdicandi omnia sub culpa mortali. Deinde non est improbabile, licet possit quis alias ante vota emissâ liberè relinquere Societatem, non tamen posse licitè, ac fideliter id agere, solo hoc titulo, ne cogatur illam promissionem implere: nam hoc planè est contra finem, & intentionem talis promissionis. Nec conditio illa in sensu includitur in tali promissione, ne illi repugnare videatur.

XVII.
Tertia responsio.

Expositio
primum m
brum de ab
dicatione
etiam pro
dum ad vo
ta post biennium
non solum debere se
exuere omnino bonorum
in primo
ingressu.

XVIII.
Instantia
contra pro
ximè dicta
refellitur.

deatur, sed solum quatenus illa promissio non obligat absolute ad perseverandum, neque ad relinquenda omnia si perseveraverit. Cum autem ex vi illius promissionis, possit quis obligari ad relinquenda omnia per annum integrum, priusquam in Societatem recipiatur, non parvam fiduciam in Deum, nec exiguum amorem ad mundi abnegationem requirit.

XIX.
Resolvitur
amplius ex
doctrina
quodam
Molina.

Maximè si verum est, quod noster Molina tom. 1. de iustitia tract. 2. disp. 137. adnotavit, hanc dispositionem, & renuntiationem bonorum debere esse omnino absolutam absque vlla tacita, vel expressa conditione, quod si à So. i. tati. defecerint, illa recuperent, aut quavis alia. Quod quidem verum esse colligi potest, tum ex eo quod prædictæ constitutiones dictis locis statuunt, distribuenda esse talia bona in pauperes, & pia, & sancta opera, quæ alienatio prorsus irreuocabilis est. Tum etiam, quia in dicto c. 4. Exam. §. 1. dicitur faciendam esse submouendo à se omnem fiduciam, eadem vilo tempore recuperandi, ut firmitus, & stabilis in sua vocatione perseverent, ut in fine 2. §. additur. Neque hoc nimium videri debet, nam Christus Dominus Matth. 19. hoc modo consilium paupertatis dedit. *Vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus: & deinde adiunxit, Et veni, & sequere me.* Significavit ergo renuntiationem debere præcedere ut dispositionem ad sequendum illum: quod per statum religiosum fit. Item illa renuntiatione per se bona est, & valde meritoria: ideo enim Christus interfuit illa verba, *Et habebitis thesaurum in celo.* Vtilis enim est ad perseverantiam obtinendam, tum remouendo occasiones, tum impetrando illam à Deo, & ideo prudenter fieri potest propter bonum religionis. Vnde etiam fit (ut hoc obiter notetur ex Molina ibid. in §. Noviss., ad finem) huiusmodi renuntiationem quoad etatem, & alia requisita ex parte renuntiantis non esse regulandum per leges merè civiles, sed per Ecclesiasticas, quia fit à persona exempta, ut est novitius Societatis, & intuitu religionis, ac perfectionis: Et ideo satis est quod fiat iuxta Pontificia diplomata, & constitutiones Societatis in eis approbatas. Denique propter incommoda, quæ inde sequi possunt admonetur Provincialis in suis regulis cap. 10. *Ut in permittat ne vestes abdicare seip. §. §. one bonorum suorum, nisi quos constanter, & stabiles in sua vocatione cognoverit, & vi in eate maiore semper consilio pro. edat.* Imò in 7. Congreg. general. canon. 17. mitigata quodammodo est hæc nostrorum obligatio, ibi enim scholaribus dominium bonorum suorum, & quodlibet ius ad illa per quadriennium ab ingressu in Societatem permittitur, ita tamen, ut id spatium non nisi à P. Generali, & gravissimis de causis, prorogari queat, si forte eo finito, iam per ætatem religiosi, ac patrias leges disponere licebit. Tunc enim vult Societas, ut cum quadriennio, permisso illa finiatur.

XX.
Tum etiam
à fortiori in
secundo in-
gressu.

At verò in secundo ingressu, qui fit per vota scholarium approbatorum non tantum ex vi illius prioris promissionis, quæ semper durat, quandiu impleta non est, sed etiam ex vi voti tenentur scholares omnia simpliciter, & absolute relinquere, cum primum iussi fuerint, tum quia promittunt ingredi Societatem quoad gradum professorum, vel coadiutorum formarum, tum maximè ratione voti paupertatis, in cuius materia, prout in constitutionibus Societatis designata est, hoc etiam continetur, & ideo ex vi voti tenentur esse in præparatione animi, ad relinquendum omne dominium, quando ipsis iniunctum fuerit, ergo in tali statu religioso non deest abdicatio proprietatis, neque obligatio eius ex voto, sed solum potest aliquando esse suspensa executio iuxta exigentiam, seu permissionem voti: quod non repugnat religioso statui, neque id colligi potest ex prædictis verbis Innocentij. Vnde

Expenditur
secundum

etiam fit, ut in tali statu nulla fiat dispensatio, nec decur licentia retinendi aliquid dominium contra regulam, aut contra votum, nam ipsi summet votum sub ea conditione, & forma factum est secundum regulam talis status ab Ecclesia approbati. Ille ergo rextus nihil obstat, quominus tale votum paupertatis ad verum & perfectum statum religiosum ex parte sua constituendum sufficiat.

CAPVT V.

An, & qui ex vi regula bona sua distribuere possint aut debeant scholastici Societatis.

DVo breuiter declaranda sequuntur. Primum, quid in hoc agendum sit iuxta regulam, quod præsentem capite præstabitur. Secundum, quid cadat propriè sub obligationem voti, quod præstabitur in sequenti. Circa primum peculiare est Societatis, ut religiosus iam verè illi vnitus possit bona sua distribuere iure ordinario. In alijs enim religionibus hoc non licet, nisi in casu raro, ut in totum super. visum est. Ratio autem reddi potest, tam ex parte religiosi, quam ex parte religionis: nam in alijs religionibus, non sunt verè religiosi, nisi professi in Societate verò sunt multi verè religiosi non professi, & ideo capaces dominij, ut cap. preced. vltimus, cuius actus est distributio bonorum. Item in alijs religionibus, eo ipso quod religiosus ante professionem non distribuit bona sua, ius totum circa illa transit in religionem si capax sit bonorum saltem in communem. In Societate verò etiam scholares, ante vota emissam non distribuant bona sua, multum ius illorum in Societatem transferretur, neque in aliquod collegium, vel domum probationis eius, etiam si alias capaces sint bonorum in communem, postea in c. 11. n. 9. videbimus. Manet ergo ius distribuendi hæc bona apud eundem, in quo antea erat. Dices, esto bona ipsa non transeant in Societatem, nec ius ad usurpandum dominium illorum, nihilominus ius distribuendi illa videtur transferri in religionem: quia iure communi omnia iura religiosi transeunt in religionem: ergo in Societate solum excipitur ab hoc iure id quod in iure speciali constitutionum eiusdem Societatis exceptum est: ibi autem non excipitur ius hoc distribuendi, sed solum alia, & è conuerso scholarii voueti in Societate solum dominium permittitur, ergo omne aliud ius renuntiat, & transit in Societatem. Respondet imò ex ipsis constitutionibus satis constare ius hoc distribuendi, substantialiter (ut sic dicam) manere apud ipsum religiosum, & non transire in Societatem: quia & vix poterat illud ius à domino separari, & ita expediebat ad maiorem puritatem, & paupertatem ipsius religionis. Manet autem illud ius aliquo modo pendens à religione, ut ià declarabitur.

Quauis enim hæc potestas in religioso exaltato voto tamen paupertatis manet aliquo modo ligata: & per statum etiam religiosum quodammodo determinata ad religiosum usum eius, ideoque in constitutionibus Societatis merito circa hanc distributionem bonorum, modus & ordo præstaturus est. Et in primis in eis statuitur non esse talia bona donanda consanguineis, vel affinis quatenus tales sunt, ita habetur in cap. 4. Exam. & 3. part. Const. c. 1. & alijs locis citatis. Et prima ratio redditur in dicto §. 4. ca. 2. quia consilium Evangelicum non dicit, Da consanguinis, sed, Da pauperibus, Luc. 11. vbi Theophyl. legit, Distribuis pauperibus. & habet (inquit) distribuendi verbum emphasim quandam ut cum distributione, & non fortuito dispergantur bona. Et addit, Distribuis non diuisibus cognatis, sed pauperibus. Vbi non sine causa addidit illam particulam, Non diuisibus, per quæ